

زېندانى ھەتاھەتا بۇ ئەو كوردەى وا لە كوشتنى نامووسيدا گەرووى كچەكەى خۆى ھەلدرىبوو،

باوكىكى ۴۷سالانى كورد كە كچە نەوجەوانەكەى خۆى لەسەر دۇستايەتيكردن لەگەل كورنك لەدەرەوھى فەرھەنگەكەى خۆى سەرپرېبوو، زېندانى ھەتاھەتايى بۇ دەرچوو.

پۇلس رايگەياند كە كوژرانى ھېشوو يوونس ۱۶سالان كوشتنىكى نامووسى بوو. باوكەكە واتە عبدالە يونس دواى ئەوھى چەندىن مانگ لە ھېشووى دابوو لەسەر ئەوھى كە زۇر پوو بە رۇژئاوايى، بە ۱۷جار چەقۇلېدان كوشتى. ئەم كچەگەنچە پلانى ئەوھىبوو كە لەمالەوھە دەرچېت و لە يادداشتىكىدا بۇياوكى ھەولېدايوو بەگالتە لەو بارەدژوارە بدوئت كە باوكى بەرەرووبكردبوو، «كابرا، بەو تەمەنەتەوھە شەق و مېشتەكانت زۇر بەھىزن.» يونس كە بەھۆى دژايەتيكردنى دېكتاتورى صدامەوھە پەناپەرى لەبريتانيا وەرگرېبوو، دواى لە دادوھەرەكە كرد ئىعدامىكەن.

يونس كە موسولمانانە لەوھى كە كچەكەى لەگەل كورنكى خوئندكارى ۱۸سالانى مەسىحى لوپنانى پەيوەندى ھەبوو «بېزارو نارەحتە» بوو. ھېشوو لەمانگى ئۆكتۇبرى پارەكەدا لەحەمامەكەى مالەوھەيان خۆى لەدەست ھېرشى باوكى شاردبووھە كە درگاگەى لەسەرشكاندو بەك لەدواى يەك داپەبەر زەبرى چەقۇ، سەرى پرى و لەشى خوئناوى لەناو حەمامەكەدا بەجھېشت. دوايە يونس ھەولى خۆكوشتنىدا بەوھى كە گەرووى خۆى پرى و خۆى لە نھۆمى سېھمەمەوھە خستەخوارەوھە. چەندمانگ لە خستەخانە مايەوھە دەيگوت القاعدە ھاتوونەتە مالەوھەو كچەكەيان كوشتوھە.

لە دادگادا باسى ھېشوو وەكوو كچىكى پرجمووچۇل كرا كە زۇر حەزى لە خۇشبوو. بۇ دەستەى داوھران نامەيەكى خواحافىزى خوئندراپەوھە كە ئەم كچەگەنچە كە پلانى ھەلاتنى دارشتبوو، بۇ باوكى نووسىبوو. لەو نامەيەدا دواى لىبووردن لە باوكى ئەكا كە موشكىلەى بۇدروستكردوھەو بەلېنى داوھەموو ئەو پارەيەى پىى قەرزداربوو بېدائەوھەو داوايكردبوو نىگەرانى ئەو نەبېت.

لە نامەكەيدا ئەلېت: « خواحافىز بابە، بېوورە من گىروگرفتم دروستكردبوو. من و تۇ لەوانەيە قەت لەيەكتر تېنەگەين بەلام بەداخەوھم كە من ئەوھە نەبووم واتۇ دەتەويست، ئەمەش شتەيەك نىە تۇ بتوانى بېگۇرى. كابرا بەو تەمەنەتەوھە شەق و مېشتەكانت زۇر بەھىزن. ھىوادارم حەزت كرىت لەوھى كە توانايى خۆت بەمن تافىكردەوھە، خۇشبوو كە من لەو سەرەوھە وەرمدەگرت. دەستت خۇشبېت. . ئەورۇژەى كە كارنكى باشم دەستكەوئت، ھەموو ئەو پارەيەى بەمنت داوھ دەتدەمەوھە. من دلنېام كە لە ھېمناپەتېدا ئەبم. من رېگايەك دەبېنمەوھە كە بەسەر بەخۆبېوھە ژيانى خۆم بەرمەسەر. دەچمەلاى سوسىيال و خانوويەك دەگرم بۇخۆم. حالم باش ئەبېت. مەگەرى بەدوامدا لەبەرئەوھى جارى نازانم بەرەوھەكوئ دەچم. من ھەر ئەمەوئت تەنيا خۆمبم. . .» دادگا گوئى لە پلەى ھېشوو گرت و خېرا درېژەى پەيداكرد. ھېشوو لەبەرئەوھى ھېچ بىقسەبېەكى باوكى نەكات دەبوو ھەتا چوونى بۇ دانشگا روومەتى ھەلنەگرت و خۆى جواننەكات.

يونس قەت خۆى لەگەل ژيانى برېتانيا نەگونجاندو بارگرژى فەرھەنگى لەسەر بنەمالەكەى ھېشتەوھە. ئەو دەيەويست كچەكەى بەپىى بۇچوونى ئەو دابو نەرىتى سەخت رابگرېت بەلام كچەكەى خوازيارى ژيانىكى نازادانەتر بوو. يونس وەكوو ماسىبەك چوئندرا كە لەئاو ھېنراوھەتەدەر و ھەريۇبەش توشى خەفت بېوو، بەلام مندالەكانى لەگەشەسەندندا بوون و ھېشوو لە ئاكادېمى وىليام مۇرىس لە دەرەوھى لەندەن خەرىكى خوئندبوو.

دادوھەر نىل دېنيسون كە يونسى بە تاوانبارزانى و دواى زېندانى ھەتاھەتاي بۇكرد، وتى ئەم كوردە نيازى خۆكوشتنى ھەيە: «ئەمە ھەرچوئېك بېت، بەسەرھاتىكى دلئەزىنە كە سەرچاوەكەى جياوازي فەرھەنگى ناتەبا لەگەل يەكترە لەنېوان بەھاكانى نەرىتى كوردى و بەھاكانى كۆمەلگاي رۇژئاوايېدا.» ئايكا بېرت كە پارېزەرى يونسە وتى پىنش

ئەم كوشتنە يونس نامەيەكى يىگەيشتووھە كە بەكوردى نووسراوھە تىيدانوسراوھە كە كچەكەى قەحبەيەكە لەگەل برادەرە كورەكەيدا ھەموو رۇژىك دەخەوئەت. جەنابى پىرل ئەلئى «باوكەكە بەم نامەيە بىزارو نارەحت بووھە لەبەر توورەيى فرىداوھە. ئەو نەيدەويست باوھەر بەوشتە بكات كە خوئىندبوويەوھە ھەرچەند گومانى وابوو كە راستى تىدايە. نەيدەتوانى بەردەوام لەبىرى ناوھەرۆكى ئەونامەيەدا نەيئەت. «
دوئىئى سكاتلەندىارد رايگەياند كە لەناو كۆمەلگا جۇراوچۆرەكانى برىتانيادا لەماوھى سالى رابردوودا ۱۲ «كوشتنى نامووسى» ھەبووھە. پوليس ئەوھە بە كوشتنى نامووسى ئەزانئەت كە كوشتنىك يئەت بەھۆى ھاتتەناراي بىئابروويى بۆسەر بىنەمالەيەك يان كۆمەلگەيەك و ھەرۆھە فشارىك كە ھەر بەتەنيا ناگەرتتەوھە سەر كۆمەلگا ئىسلاميەكان. نموونەى كوشتنى نامووسى لەناو سىكەكان و مەسحىيەكانىشدا ھەبووھە.

ئاندى بەيكەرى پۇليس ئەلئى لەمانگەكانى پىش كوشتنىدا ھىشوو جەزرەبەى زۇر گرىنگ بەلەشى گەيشتووھە بەبئى ئەوھى قەت راپۇرتەكەى بە پۇليس بگات. پرسى كوشتنى نامووسى لەلايەن ھىزى ئەركەكانى تاوانى نەژادى و توندوتىزى پۇليسى سەرتاسەريەوھە لەژىر لىكۆلئىنەوھەدايەو جەنابى بەيكەر ئەلئى زۇرەيى كۆمەلگەكان يارىدەى پۇليس ئەدەن بۇ تىگەيشتن لەم كارە. ئەلئى «ئىمە دەبئى پىش بەمەبگرىن، ئىمە دەتوانىن بەرەم كوشتنانە بگرىن»، ھەرۆھە ئەوھشى لئى زيادكرد كە كەسانئىكى كەم ھەن كە ھىشتا لايان وايە ئەمە وھلامئىكى فەرھەنگى شياوھە. ئەوھشى لئى زيادكرد كە لىكۆلئىنەوھە دەكرت لەسەر ئەوانەى كە ھەولياندايوو يونس بيارىزن و گومانىان لئىدەكرت كە رىگرىبون لەبەرەويئىشچوونى رەوتى دادوھرىدا.

سەوسەن سەلىم كارگىرى رىكخراوى ژنانى پەنابەرى كوردستان ئەلئى كوردەكان كوشتنى نامووسى مەحكوم دەكەن. ئەم رىكخراوھە لەدژى كوشتن و توندوتىزى ناوخۆيى لەدژى ژنان خەبات دەكەن. خاتوو سەلىم ئەلئى: «كەس مافى ئەوھى نىھ ژن بكوژت لەژىر ھىچ ناوئىكدا جابا خوايئەت يان فەرھەنگ. ھىچ بيانوويەك بۇ كارەساتى وھشىانەى لەم چەشنە نابئى بھىندرتتەوھە. «

عائىشەگول كە مامۇستاي تاوانشناسيە لە دانشگاي سارەى ئەلئى نموونەى واھەبووھە كە پياوى تاوانبارە كوشتنى نامووسى، باسى پارىزگارى لەفەرھەنگى ھىناوھتە پىش. ئەم خانمە لە لەژمارەيەكى ئەم دوايانەى گوڤارى پوليس رىفيوودا نووسيوھتەى:

«ئەوھى لئىرەدا گرىنگە لەسەرى پىدابگرىن ئەوھى كە مافى فەرھەنگى ناتوانئەت مافى ژنان بۇ ژيان پىشئەل بكات.»
وھرگىر: ئەحمەد ئەسكەندەرى